

Mál nr. 140/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nöfn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Frávísun. Orsakatengsl. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttakið 23. mars 2026 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 8. maí 2026.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 18. maí 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 22. maí 2025 hafi M lent í umferðarslysi á hringtorgi við Nýbýlaveg. Hafi M verið farþegi í bifreiðinni B, sem lenti í árekstri við A. Ekki virðist ágreiningur um að ökumaður A beri alla sök á árekstrinum. Kemur þá fram að M hafi orðið fyrir meiðslum við áreksturinn. Hinn 5. nóvember 2025 hafi V tilkynnt M um þá afstöðu sína að varanlegt líkamstjón gæti ekki hafa hlotist af atvikinu og mundi V því ekki hlutast til um frekari gagnaöflun, þ.m.t. öflun matsgerðar, né greiða fyrir hana. V hafi hins vegar samþykkt að greiða kostnað vegna tímabundinna afleiðinga fyrstu þrjá mánuðina eftir slysið og þjáningarbætur gegn framvísun óvinnufærnivottorða.

M hafi haft samband við heilsugæslu hinn 26. maí 2025 og kvartað undan höfuðverk og ógleði, auk óþæginda frá kjálka og suði í eyrum. Hafi M verið tekinn til skoðunar daginn eftir og í nótu vegna þeirrar komu sé einnig minnst á vaxandi verk í mjóbaki og stífleika á morgnana. Þá komi fram að M telji sig hafa rekið farsíma í andlit sitt við áreksturinn. Hafi M m.a. verið greindur með tognun og ofreynslu á aðra ótilgreinda hluta lendhryggs. Hinn 9. júlí 2025 hafi M aftur leitað á heilsugæslu. Við þá skoðun hafi komið í ljós að kjálkaliðurinn hljóp til vinstra megin þegar M opnaði munninn, auk þess sem eymsli hafi verið við þreifingu yfir spjaldbeini og SI liðum og verkur við spjaldbeinið við flexion á mjöðm við mótstöðu. Fékk M þá ávísað beiðni um sjúkraþjálfun. Samkvæmt nótu læknis dags. 18. desember 2025 voru þá enn smellir í kjálkanum vinstra megin og M ráðlagt að leita til kjálkaskurðlæknis.

Með framangreindum gögnum hafi M sýnt fram á að hann hafi hlotið tognun og ofreynslu á aðra og ótilgreinda hluta lendhryggs við áreksturinn. Þá liggi fyrir að hann hafi enn verið að glíma við óþægindi frá kjálka sjö mánuðum eftir slysið. Megi því leiða líkur að því að M hafi orðið fyrir einhverju varanlegu líkamstjóni sem rekja megi til slyssins þó nauðsynlegt sé að afla matsgerðar til að leggja mat á umfang þess. Í slíkum tilvikum beri V að greiða kostnað vegna frekari gagnaöflunar um umfang tjónsins og er vísað til úrskurða nefndarinnar í málum 41/2024 og 93/2024 því til stuðnings.

Jafnvel þegar árekstur sé vægur sé mat á afleiðingum hans einstaklingsbundið og ráðist af ýmsum þáttum. Þá liggi fyrir að V hafi keypt B af M þar sem ekki þótti svara kostnaði að gera við hana, og hljóti það að benda til þess að áreksturinn hafi ekki verið óverulegur.

Í bréfi V, sem á tjónsdegi var váttryggjandi A, til nefndarinnar kemur fram að V hafi ekki hafnað bótaskyldu. Þvert á móti hafi V samþykkt að greiða bætur vegna tímabundins tjóns M. Ekki sé því fyrir hendi ágreiningur um bótaskyldu sem slíka heldur aðeins um greiðsluskyldu V vegna gagnaöflunar. Það hvíli á M að sýna fram á orsakatengsl slyssins og þeirra afleiðinga sem hann rekur til þess, og eina leiðin til þess sé að afla og leggja fram matsgerð tveggja óvilhallra og sjálfstæðra matsmanna eða álitsgerðar Örorkunefndar. Það hafi ekki verið gert og hafi M því ekki staðið undir þeirri sönnunarbyrði sem á honum hvíli. Samkvæmt framangreindu sé afstaða V sú að ekki hafi verið gerð krafa á hendur V, og slíkri kröfu hafi þar af leiðandi ekki verið hafnað af hálfu V. Séu því ekki forsendur fyrir afgreiðslu nefndarinnar og beri að vísa málinu frá á grundvelli 2. mgr. 4. gr. samþykktar hennar. Þó kostnaður vegna öflunar matsgerða falli undir sjúkrakostnað samkvæmt 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 hvíli engin lagaskylda á váttryggingafélögum að standa að slíkri gagnaöflun með tjónþola, enda hvíli sem áður segir á tjónþola að sýna fram á tjón sitt.

Í viðbótarathugasemdum M er vísað til þess að nefndin hafi ítrekað komist að þeirri niðurstöðu að váttryggingafélögum sé skylt að greiða kostnað vegna gagnaöflunar og matsgerðar séu meiri líkur en minni á því að líkamstjón hafi hlotist af tjónsatviki. Þá væri óeðlilegt að láta þann sem orðið hefur fyrir

líkamstjóni af völdum annarrar bifreiðar bera kostnaðinn og áhættuna af öflun matsgerðar enda sé slíkt gríðarlega kostnaðarsamt. Slíkt fyrirkomulag mundi þá grafa undan skaðabótaréttinum og því markmiði sem stefnt sé að með skyldutryggingum ökutækja.

Álit.

Fyrir liggur að V hefur hafnað því að standa að mati á varanlegum líkamlegum afleiðingum umrædds áreksturs á M, og er sú höfnun áréttuð í samskiptum V við nefndina. Verður því að telja að skilyrði 2. mgr. 4. gr. samþykktu úrskurðarnefndar í vátryggingamálum séu uppfyllt, þ.e. að V hafi hafnað kröfu M um greiðslu sjúkrakostnaðar skv. 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 vegna kostnaðar við gagnaöflun um varanlegar afleiðingar líkamstjóns hans. Verður þá ekki séð að önnur ákvæði samþykktanna leiði til þess að vísa beri máli þessu frá nefndinni. Verður ágreiningur aðila því tekinn til efnislegrar úrlausnar.

Ágreiningur þessa máls varðar það hvort orsakatengsl séu milli árekstursins 22. maí 2025 og þeirra líkamlegu einkenna sem M rekur til hans. Svo bótaskylda vegna varanlegs líkamstjóns, þ.m.t. vegna sjúkrakostnaðar, komi til álita hvílir það á M að sýna fram að meiri líkur en minni séu til þess að svo sé. Að mati nefndarinnar þarf ekki að koma til matsgerð tveggja óvilhallra matsmanna, svo sem V heldur fram, svo sú sönnunarbyrði sé uppfyllt, enda er unnt að leggja mat á það með heildstæðri skoðun fyrirliggjandi lækisfræðilegra gagna, s.s. lækisvottorða, myndrannsóknna, skýrsla sjúkraþjálfara, skoðunar sérfræðilækna o.s.frv. Um framangreint hefur margsinnis verið fjallað í úrskurðum nefndarinnar.

Af fyrirliggjandi lækisfræðilegum gögnum má ráða að M leitaði á heilsugæslu hinn 27. maí 2025 og kvartaði þá undan stirðleika í kjálka og mjóbaki auk verkja í mjóbaki og höfuðverk. Var M greindur með tognun og ofreynslu á aðra og ótilgreinda hluta lendhryggs og mjaðmagrindar auk mars og yfirborðsáverka á andliti en hann var með mar neðan við vinstra auga og smáskrámu á húðinni þar. Rétt er að áréttu að ekki er deilt um tímabundnar afleiðingar og hefur V fallist á bótaskyldu vegna þeirra.

Í fyrrgreindum gögnum kemur einnig fram að M hafi verið óvinnufær með öllu frá því í nóvember 2024 vegna einkenna frá hægri öxl og að hann hafi gengist undir aðgerðir vegna þess. Hinn 9. júlí 2025 leitaði M aftur til lækis og lýsti þá verkjum frá mjóbaki, öxl og kjálka. Taldi viðkomandi lækni að lýsing á bakverkjum gæti samrýmst hryggikt og fékk M ávísað beiðni um sjúkraþjálfun vegna einkenna frá kjálka og baki. Fyrirliggjandi er yfirlit yfir meðferð sjúkraþjálfara, en M var einnig til meðferðar sjúkraþjálfara vegna einkenna frá hægri öxl fyrir slysið. Ekki liggur fyrir nein skýrsla eða yfirlýsing sjúkraþjálfara varðandi þau einkenni sem rekja megi til slyssins eða um meðferð vegna þeirra.

Af sjúkraskrá verður ekki ráðið að M hafi aftur leitað til lækis vegna einkenna frá mjóbaki en samkvæmt samskiptaseðli heilsugæslu leitaði M þangað vegna TMJ vandamála hinn 18. desember 2025. Við skoðun var smellur vinstra megin í kjálkaliðnum þegar M opnaði munninn. Segir þá í samskiptaseðli: „Pantar tíma hjá kjálkaskurðlækni.“ Engin frekari gögn liggja fyrir í málinu um að M hafi leitað til kjálkaskurðlækis.

Þá liggur fyrir nefndinni lækisvottorð heilsugæslulækis dags. 9. mars 2026. Af vottorðinu má ráða að það sé samantekt úr sjúkraskrá M en helstu atriði hennar hvað þau einkenni sem M rekur til slyssins hafa verið reifuð hér að framan.

Af framangreindu verður ekki annað ráðið að þau einkenni sem M býr enn við og rekur til slyssins séu frá kjálka, en samkvæmt fyrirliggjandi gögnum lýsir hann smellum, verkjum og eyrnasuði. Ekki verður séð að M hafi leitað til sérfræðilækis vegna þessara einkenna né að fyrir liggi gögn er varpað geti frekara ljósi á orsakatengsl þeirra við umræddan árekstur, eða tengsl við þann áverka sem M hlaut neðan við vinstra augað. Við þessar aðstæður verður ekki talið að þau gögn sem fyrir liggja séu nægjanleg til að sýna fram á að viðvarandi einkenni M verði rakin til slyssins.

Samkvæmt öllu framangreindu og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, verður því að telja að M hafi ekki sýnt fram á að meiri líkur en minni séu á því að hann hafi orðið fyrir varanlegu líkamstjóni við umferðarslysið 22. maí 2025. Er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hans.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til greiðslu bóta vegna öflunar matsgerðar úr ábyrgðartryggingu ökutækisins A hjá V.

Reykjavík, 2. júlí 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Berglind Svavarsdóttir